

Børns sociale rettigheder

Lov om social service

Kapitel 11

Særlig støtte til børn og unge

Indholdsfortegnelse

Lovens formål.....	3
Rådgivning.....	4
Forældre har ret til at få familieorienteret rådgivning.....	4
Børn og unge har ret til at få rådgivning fra kommunen - anonymt og som et åbent tilbud.	4
Børns rettigheder i de sociale sager.....	5
Ret til at blive hørt og inddraget	5
Ret til bisidder.....	6
Ret til at klage.....	6
Ret til advokatbistand.....	7
Ret til besøg af sagsbehandleren under en anbringelse	7
Ret til anbringelse sammen med søskende.....	7
Ret til at få en støtteperson forud for anbringelsen	8
Ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under anbringelsen.....	8
Ret til lommepege og tøjpenge under anbringelsen.....	9
Overblik over børnesagens forløb i kommunen.....	10
Underretningspligt.....	11
Borgeres underretningspligt.....	11
Fagpersoners underretningspligt (skærpet underretningspligt).....	12
Anonyme underretninger	12
Underretning direkte til Ankestyrelsen	13
Akutte underretninger.....	13
Akutte sociale situationer.....	14
Kommunens vurdering (partshøring).....	15
§ 50 Børnefaglig undersøgelse	16
Handleplaner	19
Hjælpeforanstaltninger	20
Anbringelse udenfor hjemmet	21
Børn og Ungeudvalget.....	21
Anbringelse udenfor hjemmet uden samtykke.....	21
Længerevarende anbringelse	22
Anbringelsessteder	22
Anbringelsesstederne har en høringsret.....	23

Privat plejefamilie.....	23
Anonymisering af anbringelsesstedet.....	24
Ændring af anbringelsessted.....	24
Ophør af anbringelse og hjemgivelse.....	26
Når barnet eller den unge er utilfreds med reglerne på anbringelsesstedet.....	26
Andre tvangsforanstaltninger.....	27
Kommunikationskontrol.....	27
Gennemførelse af lægelig undersøgelse eller behandling.....	27
Tilbud til unge over 18 år.....	28

Lovens formål.

Kommunernes forpligtelse overfor udsatte børn og deres familier er beskrevet i Lov om social service kapitel 11 – også kaldet Serviceloven.

Lovens formål er at yde støtte til børn og unge, som har særlige behov for det, for at de kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv, som deres jævnaldrende.

Kommunes afgørelser skal træffes ud fra hvad der er bedst for barnet. (Serviceloven § 46)

Den støtte som kommunen skal yde, skal:

- sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk,
- sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk,
- understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse,
- fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og
- forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Det betyder, at kommunens støtte til barnet, den unge og familien derfor skal:

- Tilbydes tidligt og være helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø.
- Skal i hvert enkelt tilfælde tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.
- Bygge på barnets eller den unges egne ressourcer.
- Barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed.
- Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal foranstaltningens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren og for barnet eller den unge.

Rådgivning (Serviceloven § 11)

Forældre har ret til at få familieorienteret rådgivning

Kommunen skal sørge for, at forældre med børn og unge eller andre, der sørger for et barn eller en ung, kan få familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien.

Kommunen er desuden forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det.

Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte vordende forældre.

Børn og unge har ret til at få rådgivning fra kommunen - anonymt og som et åbent tilbud.

Der er ingen aldersgrænse for retten til at få rådgivning og det kræver ikke tilladelse fra forældrene.

Børn og unge har ret til åben anonym rådgivning på lige fod med voksne.

At rådgivningen skal kunne ydes som et åbent tilbud indebærer, at alle frit skal kunne henvende sig med det formål at blive rådgivet.

Mulighed for anonymitet betyder, at der heller ikke skal stilles krav til den, der alene søger rådgivning, om at opgive navn eller andre data. Børn og unge har såvel som forældrene, krav på at oplysningerne ikke registreres eller videregives.

Børns rettigheder i de sociale sager.

Kommunen skal aktivt medvirke til, at den unge, der er fyldt henholdsvis 12 og 15 år, bliver orienteret om de rettigheder, de har.

Unge over 15 år har selvstændig partstatus i en børnesag i kommunen. Det vil sige, at de skal give deres samtykke (accept) til de hjælpeforanstaltninger, som kommunen ønsker at iværksætte, herunder f.eks. en anbringelse. Hvis en ung ikke giver sit samtykke, så skal et Børn og ungeudvalg i kommunen beslutte, om der er grundlag for at træffe beslutningen med tvang – altså uden. Unge over 12 år har klageret og har mulighed for at få aktindsigt i deres sag.

Børn mellem 12 og 15 år har delvis partsstatus. De skal ikke samtykke til hjælpeforanstaltninger, men har ret til at klage og har derfor også mulighed for at få aktindsigt i deres sag.

Børn under 12 år har ikke klageret. Barnet har dog ret til bisidder, som kan hjælpe barnet med at få sit perspektiv frem i sagen.

Ret til at blive hørt og inddraget (SL § 48)

Det følger af Børnekonventionens art. 12, at et barn har ret til at udtrykke sine egne synspunkter om forhold, der vedrører barnet forinden der træffes beslutninger, der får betydning for barnet. Forvaltningen skal lægge vægt på, hvad barnet mener – uanset alder. Dette skal dog ikke forstås som at det er barnet, der bestemmer, men som at barnets synspunkter skal tillægges vægt afhængig af barnets alder. Jo ældre barnet er, jo større indsigt og dermed medbestemmelse vedrørende egne forhold skal han/hun have.

Kommunen **kan** vælge at tale med barnet i forbindelse med vurderingen af barnets behov for støtte, når kommunen har modtaget en underretning.

Hvis underretningen omhandler overgreb **skal** kommunen tale med barnet.

Er mistanken om overgreb rettet mod forældrene, så skal samtalen finde sted uden samtykke fra forældrene og uden de er til stede.

Når kommunen laver en børnefaglig undersøgelse af barnets og familiens forhold **skal** kommunen også tale med barnet.

Samtalen kan undlades, i det omfang barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtale gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal barnets holdning og synspunkter søges tilvejebragt på anden vis.

Ret til bisidder (SL § 48 a)

Et barn eller en ung har ret til at have en bisidder med til møder hos de sociale myndigheder. Bisidderen skal minimum være fyldt 15 år og er omfattet af straffelovens bestemmelse om tavshedspligt. Hvis barnet ønsker at medbringe en bisidder, er dette barnets ret. Forældre skal ikke give tilladelse til at barnet tager en bisidder med, og kan heller ikke bestemme, hvilken bisidder barnet skal vælge.

(Børns Vilkår tilbyder professionelle børnebisiddere til børn i hele landet).

Ret til at klage (SL § 167)

Børn over 12 år har ret til at klage. **Børns Vilkårs bisidderkorps kan hjælpe barnet med at klage.**

Hvis afgørelsen er truffet af kommunen skal den unge over 12 år klage direkte til kommunen.

Der er en klagefrist på 4 uger fra afgørelsen er truffet. Herefter har kommunen 4 uger til at genoverveje deres afgørelse. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender kommunen klagen til Ankestyrelsen.

Hvis afgørelsen er truffet af Børn og Ungeudvalget (tvangsbeslutninger) kan den unge eller den unges advokat klage direkte til Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen skal have truffet en afgørelse inden 8 uger efter klagen er modtaget. Det er herefter Ankestyrelsens afgørelse, som gælder.

Den unge vil blive inviteret til en samtale i Ankestyrelsen, når klagesagen behandles.

På Ankestyrelsens hjemmeside for børn og unge - kan den unge læse om en klages behandling i Ankestyrelsen og se film. www.ung-i-ankestyrelsen.dk

Både forældremyndighedsindehaveren og den unge har ret til at få dækket udgifterne til transport til møder i Ankestyrelsen.

Hvis kommunen ikke overholder barnets rettigheder, f.eks. som at høre barnet m.m. kan barnet kontakte Ankestyrelsen eller Ombudsmandens Børnekontor.

Klage over Ankestyrelsens afgørelse.

Ankestyrelsens afgørelse kan indbringes for byretten af forældremyndighedsindehaveren og den unge over 12 år. (Serviceloven § 169 & § 170, stk. 3)

Ret til advokatbistand (SL § 72)

Kommunen skal tilbyde forældremyndighedsindehaveren og den unge, **der er fyldt 12 år**, gratis advokatbistand under en sag om:

- Tvangsanbringelse
- Tvangsundersøgelse
- Gennemførelse af lægelig undersøgelse og behandling
- Opretholdelse af en anbringelse uden samtykke
- Langvarig anbringelse
- Godkendelse af en foreløbig/akut tvangsafgørelse
- Ændring af anbringelsessted, hvis sagen skal i børn og unge udvalget
- Overvåget samvær, eller afbrydelse af kontakt til forældrene
- Kontrol med brevudveksling, telefonsamtaler eller anden kommunikation
- Anbringelse i delvist lukkede institutioner
- Tilbageholdelse på døgninstitutioner eller opholdssteder
- I en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje

Ret til besøg af sagsbehandleren under en anbringelse (SL § 70).

Kommunen skal minimum 2 gange om året tale med barnet eller den unge på anbringelsesstedet (det personrettede tilsyn).

Samtalen skal så vidt muligt gennemføres uden personer fra anbringelsesstedet er til stede, således at barnet eller den unge får mulighed for at tale frit.

Barnet eller den unge har ret til at have en bisidder med til disse samtaler.

Man kan klage over en kommunes manglende overholdelse af tilsynsforpligtelsen til borgmesteren, som er den øverste ansvarlige for, at sagsbehandlingen i kommunen overholder loven, eller til Det Kommunale Tilsyn, der skal påse, at kommunerne overholder lovgivningen. Det er desværre uafklaret, hvorvidt/hvordan Socialtilsynet vil skulle behandle en henvendelse fra et barn vedr. manglende overholdelse af det personrettede tilsyn.

Der er oprettet en **Whistle blower-ordning** under Det sociale tilsynet, som alle borgere (herunder også børn og unge), der er bekymret for forholdene på et anbringelsessted, kan kontakte - også anonymt. Se henvisningsmappen.

Ret til anbringelse sammen med søskende (SL § 68b, stk. 3).

Hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige behov taler imod dette.

Hvis to søskende ikke anbringes sammen og ønsker at klage over dette, må klagen betragtes som en klage over valg af anbringelsessted og den unge over 12 år kan til Ankestyrelsen, se ovenfor under "Ret til at klage" side 26.

Ret til at få en støtteperson forud for anbringelsen (SL § 68b, stk. 4).

Forud for anbringelsen er kommunen forpligtet til at hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være en støtteperson under anbringelsen. Det er en ret for barnet, som barnet eller den unge kan sige nej til.

Kommunen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon og transport og lignende udgifter.

Såfremt kommunen ikke har sørget for at afdække, hvorvidt der kan udpeges en støtteperson kan dette påklages til borgmesteren, som den øverste ansvarlige for, at sagsbehandlingen i kommunen overholder loven.

Ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under anbringelsen (SL § 71)

Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under anbringelsen. Afgørelser om samvær skal altid træffes ud fra, hvad der er til barnets bedste.

Kommunen kan træffe afgørelse om samvær og hvordan det skal afvikles, hvis anbringelsesstedet og forældrene ikke selv kan blive enige om det. Afgørelser om samvær skal altid træffes ud fra, hvad der er til barnets bedste. Udgangspunktet for vurderingen vil være, at det er ønskeligt, at bevare en kontakt mellem barnet og dets forældre.

Når kommunen skal vurdere, hvad der er barnets behov, skal der finde en samtale sted med barnet/den unge (jf. Serviceloven § 48). Hvis barnet/den unge IKKE ønsker samvær er det vigtigt, at han/hun gør opmærksom på det ved samtalen. Kommunen er ikke forpligtet til at rette sig efter barnets/den unges ønsker, men det bør fremgå af afgørelsen, hvis og hvorfor barnets/den unges holdning ikke følges, ligesom barnet/den unge bør orienteres om dette.

Børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, for en bestemt periode, at afbryde samvær og kontakt til forældre eller træffe afgørelse om at samværet kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant fra kommunen (overvåget samvær). Børn og ungeudvalget kan også i særlige tilfælde træffe en beslutning om at anonymisere barnet eller den unges anbringelsessted for forældrene.

Forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år kan klage over kommunens afgørelser om samvær til Ankestyrelsen. Børne- og ungeudvalgets afgørelser kan påklages til Ankestyrelsen. En forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, har også klageret, såfremt afgørelsen vedrører dennes kontakt med barnet/den unge.

Ret til lommepenge og tøjpenge under anbringelsen (SL § 55).

Anbragte børn har ret til at få både lommepenge og tøjpenge fra kommunen.

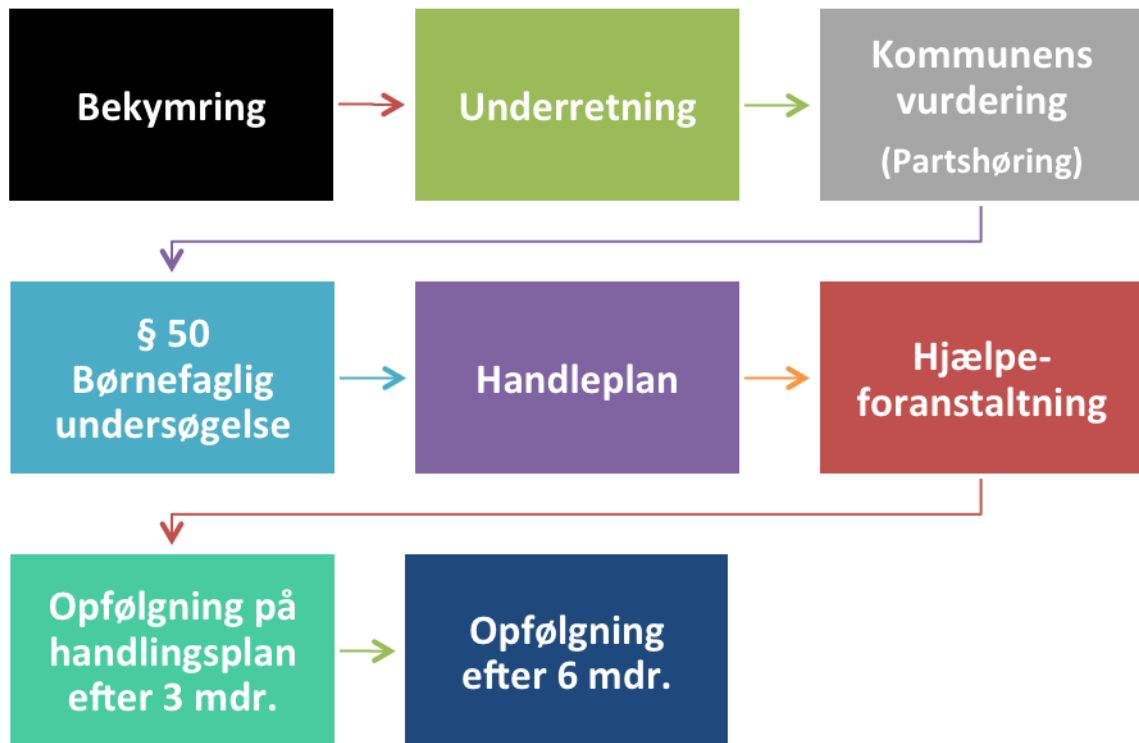
Kommunen træffer afgørelse om, hvor mange lommepenge og penge til tøj, som børnene og de unge skal have – alt afhængig af alder. (Der findes nogle vejledende retningslinjer på beløbsstørrelsen)

Lommepenge bør forhøjes, når den unge bliver 16 år, således at den unge kan betale for personlige fornødenheder selv.

Lommepengene skal udbetales kontant til barnets egen konto. Tøjpenge vil typisk blive administreret af anbringelsesstedet. Hvis det ikke forholder sig sådan og barnet er utilfreds med hvorledes lommepenge og tøjpenge administreres af anbringelsesstedet, så må barnet eller den unge drøfte dette med sin sagsbehandler.

Såfremt kommunen ikke har sørget for at barnet får lommepenge og tøjpenge under anbringelsen kan dette påklages til borgmesteren, som den øverste ansvarlige for, at sagsbehandlingen i kommunen overholder loven.

Overblik over børnesagens forløb i kommunen

Underretningspligt

Underretningspligten er en personlig pligt, hvor enhver er ansvarlig for at reagere og handle på sin bekymring, hvis man bliver bekendt med et barn, som kan have brug for hjælp og støtte fra de sociale myndigheders side. Man har således pligt til at kontakte kommunen og videregive sin bekymring for barnet eller den unge.

Borgeres underretningspligt

Serviceoven § 154. Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

- Der er **ingen formkrav** til en underretning. Den kan foretages skriftligt eller mundtligt (ved fremmøde, telefonisk, e-mail, sms, m.m.) og kan også foretages anonymt. (Se mere om anonyme underretninger på side 7)
- Underretter er **ikke part i sagen** og har derfor ikke mulighed for at få oplyst hvad underretningen fører til af handling fra kommunens side.
- Kommunen skal indenfor 6 dage sende underretter en **kvittering på, at underretningen er modtaget.**

Frivillige og ansatte i Børns Vilkår er underlagt denne paragraf – det betyder, at vi er forpligtet til at efterleve underretningspligten, når et barn eller ung ophæver sin anonymitet i kontakten med os. Inden barnet gør dette, er det derfor meget vigtigt, at forklarer barnet om vores underretningspligt og hvad det betyder, hvis vi ved, hvem barnet eller den unge er. Barnet eller den unge må ikke presses til at opgive sin anonymitet.

Fagpersoners underretningspligt (skærpet underretningspligt)

Serviceoven § 153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter kapitel 11,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold eller,
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

- Som fagperson skal man **allerede** reagere på **antagelsen**, det vil sige, at man skal reagere på sin bekymring for barnets eller den unges udvikling eller sundhed. Et konkret kendskab er ikke nødvendigt. En formodning er nok.
- Underretningspligten er her **ikke betinget af, at der er tale om omsorgsvigt, overgreb eller lignende situationer**. Det er tilstrækkeligt, at barnet eller den unge eller de vordende forældre har vanskeligheder, som den pågældende fagperson ikke kan afhjælpe i eget regi.
- Med mindre særlig forhold gør sig gældende, så har kommunen pligt til at orientere fagpersoner, som har foretaget en underretning, **om hvorvidt kommunen har iværksat en undersøgelse eller foranstaltninger**. Hvis det har betydning for den støtte, som fagpersonens kan give barnet, så kan kommunen orientere fagpersonen om typen af hjælpeforanstaltning og den planlagte varighed.
- Iflg. Straffelovens § 156 er det **strafbart for fagpersoner ikke at overholde sin underretningspligt**.
- **Underretningspligten træder før tavshedspligten.**

Anonyme underretninger

Det er muligt at foretage en underretning anonymt. Kommunen skal på samme måde vurdere behovet for en undersøgelse af barnets forhold, når kommunen modtager en anonym underretning.

Hvis kommunen er bekendt med hvem underretter er, og pågældende ønsker at være anonym, evt. på grund af sit forhold til familien eller en særlig relation til barnet, er **der efter Forvaltningslovens § 15 mulighed for at undtage navnet på underretteren fra aktindsigt**. Det kan dog kun ske, når det kan begrundes med et særligt hensyn til underretteren, og kun hvis dette hensyn overstiger hensynet til familiens behov for at få oplyst identiteten på underretteren.

Underretning direkte til Ankestyrelsen

Ankestyrelsen er øverste klageankeinstans og skal sikre borgernes retssikkerhed i blandt andet de sociale sager. Ankestyrelsen behandler klager, men kan også tage sager op af egen drift.

Alle, som har underrettet kommunen om et barn eller en ung, men som har indtrykket af, at barnet ikke får tilstrækkelig hjælp, kan henvende sig til Ankestyrelsen. Ankestyrelsen har mulighed for at gå ind i sagen og pålægge kommunen et specifikt tiltag – som fx. at iværksætte en undersøgelse eller en særlig hjælpeforanstaltning.

(Kontaktoplysninger til Ankestyrelsen findes i henvisningsmappen).

Akutte underretninger

I situationer, hvor man som fagperson får mistanke om, at et barn er udsat for **vold, seksuelt misbrug eller anden alvorlig omsorgssvigt** bør der altid straks ske en underretning til kommunens sociale myndigheder. Se mere om procedure vedrørende de akutte sager på side 9.

Afværgepligt

Efter Straffeloven er der ikke en almindelig pligt til at anmelde forbrydelser, men det er efter Straffelovens § 141 strafbart ikke at gøre, hvad der står i ens magt for at forebygge eller afværge en forbrydelse, der indebærer fare for menneskers liv eller velfærd, som man har kendskab til. Der er således en »afværgepligt«. Denne pligt kan f.eks. være til stede, hvis en begået forbrydelse kan tænkes at gentage sig - hvilket kan være relevant i forbindelse med overgreb på børn og unge. Afværgepligten gælder også for offentlige myndigheder.

En borger, der har mistanke om voldelige eller seksuelle overgreb på et barn eller en ung, kan opfylde afværgepligten ved at foretage en underretning til kommunen. Underretteren bør samtidig rette henvendelse til politiet.

Det er **politiets og retsvæsenets** opgave at tage sig af den strafferetlige efterforskning og vurderingen af de strafferetlige forhold omkring overgreb mod børn og unge.

Det er alene **kommunens opgave** at vurdere barnet eller den unges behov for støtte – uanset om politiet kan finde tilstrækkelig bevisbyrde. Kommunens vurdering skal ikke afhænge af udfaldet af f.eks. en straffesag, da der ikke altid vil kunne ske domfældelse i denne type sager på grund af manglende beviser.

Akutte sociale situationer

Udenfor kommunens åbningstid, er kommunen forpligtet til at have en vagt, som det skal være muligt at komme i kontakt med i akutte sociale situationer.

Mange større byer har etablerede sociale døgnvagter, hvor de sociale myndigheder kan kontaktes direkte. I andre byer formidler politiet kontakten til en social vagt. Det er ikke politiets opgave, at vurdere behovet for hjælp.

Hvis kommunen vurderer, at der er behov for en akut hjælp til barnet, som f.eks. øjeblikkeligt at blive anbragt udenfor hjemmet, kan kommunen med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år selv træffe denne beslutning. Men hvis forældremyndighedsindehaveren og/eller den unge over 15 år ikke giver sit samtykke, skal kommunen forelægge sagen for formanden for Børn og ungeudvalget.

Formanden for Børn og unge-udvalget har en selvstændig kompetence til at træffe foreløbige afgørelser i sager om:

- Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke
- Tvangsmæssig undersøgelse på en institution eller hospital
- Lægelig undersøgelse og behandling
- Videreførelse af anbringelsen, hvis barnet har været anbragt over 3 år og har en stærk tilknytning til anbringelsesstedet.
- Afbrydelse af forbindelse til netværket
- Udstede et forbud mod flytning eller hjemtagelse fra en privat familiepleje
- Anbringelse på en delvist lukkede institution
- Tilbageholdelse umiddelbart efter en anbringelse
- Brev og telefonkontrol

Forældremyndighedsindehaverne skal inden 24 timer have en skriftlig meddelelse om afgørelsen og en begrundelse. Parterne i sagen skal have oplysninger om deres rettigheder.

Formandens afgørelse skal snarest muligt og inden 7 dage godkendes i børn og ungeudvalget. En foreløbig afgørelse er gældende i 1 måned.

Kommunens vurdering (partshøring)

Henvendelsen til kommunen kan ske på baggrund af en underretning eller direkte fra forældrene, barnet eller den unge selv.

Kommunen skal vurdere om, der er grund til at antage at et barn eller en ung har behov for støtte efter serviceloven og om kommunen skal i gang sætte en undersøgelse af barnet eller den unges forhold.

Forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år skal have mulighed for at se og kommentere på de oplysninger, som kommunen er i besiddelse af, inden kommunen kan træffe en afgørelse. (Forvaltningslovens § 19). Dette kaldes partshøring.

Hvis en myndighed har glemt at partshøre før den træffer afgørelse, er der tale om en væsentlig sagsbehandlingsfejl, der som udgangspunkt medfører, at afgørelsen er ugyldig.

Kommunen skal som hovedregel partshøre over nye oplysninger, som modtages under sagens behandling, såfremt disse:

- vedrører faktiske forhold,
- er af væsentlig betydning for sagen,
- er til ugunst for parten og
- hvis parten ikke er bekendt med, at oplysningerne indgår i den verserende sag

Der findes enkelte undtagelser fra partshøring, men disse bruges med stor forsigtighed og det er god forvaltningsskik at partshøre over alle nye oplysninger. (Undtagelserne kan findes i Forvaltningsloven § 19, stk. 2 og § 20).

§ 50 Børnefaglig undersøgelse

Serviceoven § 50. "Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunen undersøge barnets eller den unges forhold. Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger....."

Kommunen er forpligtet til at igangsætte en undersøgelse af barnets eller den unges forhold, når det må antages at barnet eller den unge har brug for støtte efter service loven. Denne undersøgelse hedder en **§ 50 Børnefaglig undersøgelse**.

Kommunen skal begrunde sin afgørelse om, der iværksættes en § 50 børnefaglig undersøgelse eller hvis de ikke gør det. Forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år har mulighed for at klage over denne afgørelse.

Det er en betingelse, at der er gennemført en § 50 børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges forhold, før der kan iværksættes hjælpeforanstaltninger. I særlige tilfælde kan der dog iværksættes foreløbige eller akutte foranstaltninger sideløbende med undersøgelsen.

Ved en børnefaglig undersøgelse skal kommunen:

- Forsøge at **indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år** til iværksættelsen af undersøgelsen.
Hvis kommunen ikke får samtykke, kan undersøgelsen laves alligevel med de eksisterende oplysninger, som kommunen har og kan få fra andre, f.eks. udtalelser fra skole og institutioner. (Retssikkerhedsloven § 11 c, nr. 1)
- **Afdække både ressourcer og problemer** hos barnet, familien og netværket.
- **Undersøge følgende forhold** omkring barnet eller den unge (medmindre det ikke er relevant):
  - 1) barnets udvikling og adfærd,
  - 2) familieforhold,
  - 3) skoleforhold,
  - 4) sundhedsforhold,
  - 5) fritidsforhold og venskaber og
  - 6) andre relevante forhold.
- **Inddrage fagfolk**, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold.

- **Tage stilling til om barnet, den unge og familien har brug for hjælp og i givet fald hvilken, hjælp det skal være.** Kommunen skal beskrive barnet eller den unge og forældrenes holdning hertil.
- **Tage stilling til om der er andre børn i familien,** som har brug for støtte og som derfor skal indgå i undersøgelsen.
- **Afslutte undersøgelsen indenfor 4 måneder** efter, at kommunen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvist ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.
- Hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal **kommunen undersøge de vordende forældres forhold** nærmere.

Kommunen skal afholde en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med udarbejdelsen af en § 50 undersøgelse.

Privatpersoner med kendskab til familien, f.eks. bedsteforældre, slægtninge eller andre, der står familien nær, kan ønske at afgive udtalelser eller erklæringer til kommunen. Sådanne henvendelser bør ikke afvises og bør indgå i sagen og dermed også i kommunens beslutningsgrundlag. På grund af tavshedspligten kan kommunen ikke uden parternes samtykke drøfte sagen med disse personer.

Kommunen har desuden en forpligtelse til at overveje, hvordan familien og netværk kan inddrages systematisk igennem hele sagsforløbet. (Serviceloven § 47)

Kommunen kan tvinge sig adgang til familiens hjem, som led i en § 50 børnefaglig undersøgelse

Hvis det i forbindelse med den § 50 børnefaglig undersøgelse er nødvendigt at afgøre om der er åbenbar risiko for alvorligt skade på barnets eller den unges sundhed og udvikling - og forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger, så har kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedens indehavers bolig for at eftersøge og medtage et barn eller en ung. Kommunen kan få assistance hertil af politiet (Serviceloven § 64).

Tvangsundersøgelse.

Hvis det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, beslutte at gennemføre § 50

undersøgelsen hvor den unge skal opholde sig på en institution, eller være indlagt på et sygehus, herunder en psykiatrisk afdeling eller f.eks. ved at benytte et børnehus.

En sådan undersøgelse skal være afsluttet inden 2 måneder efter børn og unge-udvalgets afgørelse.

Den unge over 12 år har ret til advokatbistand, aktindsigt og kan klage til Ankestyrelsen inden 4 uger efter en sådan afgørelse er truffet.

Handleplaner

Serviceoven § 140. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger.....

Hvis kommunen på baggrund af den børnefaglige undersøgelse vurderer, at barnet har behov for støtte, så skal kommunen udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om hvilken hjælp barnet, den unge og/eller familien skal have. En handleplan skal beskrive formålet med kommunens indsats, og hvilken indsats, der er nødvendig for at opnå formålet.

Udarbejdelsen af en handleplan kræver ikke et samtykke fra barnet, den unge eller forældrene. Det er et lovkrav i sagsbehandlingen, at kommunen udarbejder en handleplan. Men kommunen skal så vidt muligt altid udarbejde handleplanen i samarbejde med forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge, da det er med til at give en fælles forståelse af målet med indsatsen.

Det skal også i handleplanen fremgå **hvor længe kommunens indsats forventes at vare.**

Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, før der iværksættes en hjælpeforanstaltning, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Kommunen skal så snarest muligt og senest inden 4 måneder lave en handleplan. De 4 måneder løber fra det tidspunkt, hvor afgørelsen om, at der skal iværksættes en foranstaltning, er truffet.

For unge, der er fyldt 16 år, skal der opstilles konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet.

Opfølgning på handleplanen (Serviceoven § 70).

Kommunen skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet eller den unge vurderer, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres.

Kommunen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage sådan en vurdering.

Hjælpeforanstaltninger

Kommunen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse (Serviceloven § 50).

Forældremyndighedsindehaveren skal som udgangspunkt give sit samtykke. Enkelte hjælpeforanstaltninger kan dog iværksættes trods forældrens modstand, hvis kommunen vurderer, at der på trods af modstanden vil kunne opnås et positivt resultat af foranstaltningen.

En afgørelse om en anbringelse udenfor hjemmet kræver også samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Kommunen kan iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud (Serviceloven § 52)

- **Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.**
(Kan i særlige tilfælde iværksættes af kommunen, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker det).
- **Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.**
- **Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer.**
(Kommunen kan i særlige tilfælde iværksætte behandling af barnets eller den unges problemer, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker det).
- **Døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution eller i et botilbud.**
- **Aflastningsordning i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution.**
- **Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.**
(Kommunen kan i særlige tilfælde tildele en kontaktperson til barnet eller den unge, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker det).
- **Anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted.**
(Kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og fra den unge over 15 år)
Vedr. anbringelser uden samtykke, se side 17.
- **Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.**
- **Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.**

Anbringelse udenfor hjemmet

Børn og unge kan anbringes med samtykke eller uden samtykke – i en frivillig anbringelse eller i en tvangsanbringelse.

Frivillig anbringelse

Hvis forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år samtykker til anbringelsen, kan kommunen selv træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

Samtykket fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge over 15 år kan til enhver tid trækkes tilbage.

Tvangsanbringelse

Hvis forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år ikke samtykker til anbringelsen, er det et "Børn og ungeudvalg", som træffer afgørelse om at barnet eller den unge skal anbringes udenfor hjemmet.

Forældrene bevarer forældremyndigheden under anbringelsen, men kommunen overtager ansvaret for barnets omsorg, opdragelse og forsørgelse. Forældrene skal inddrages i videst muligt omfang.

Børn og Ungeudvalget

Det er Børn og Ungeudvalget, som kan træffe beslutninger om **tvangsfjernelse og andre tvangsmæssige indgreb**.

Børne- og ungeudvalget består af 2 kommunalbestyrelsesmedlemmer, 2 pædagogisk-psykologisk sagkyndige og 1 dommer. (§ 19 i Retssikkerhedsloven)

Forældremyndighedsindehaveren og den unge over 12 år, som har en sag i Børn og ungeudvalget har **ret til aktindsigt, advokatbistand og har fortrædret (høringsret)** for udvalget.

Børn og unge udvalgets afgørelse kan ankes til Ankestyrelsen – af forældremyndighedsindehaveren og den unge over 12 år. Begge parter skal have modtaget klagevejledning i forbindelse med afgørelsen.

Anbringelse udenfor hjemmet uden samtykke (Serviceloven § 58)

Hvis kommunen vurderer, at der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af enten:

- utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge,
- vold eller andre alvorlige overgreb,
- misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller
- andre adfærds eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge,

kan **Børn og Unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet.**

Der kan kun træffes en afgørelse om anbringelse uden samtykke, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

En sag om **tvangsanbringelse skal genbehandles efter 1. år** og såfremt barnet har været anbragt indenfor det sidste år, skal sagen genbehandles hvert 2. år. Børn under 1 år kan anbringes i op til 3 år før sagen skal genbehandles.

Længerevarende anbringelse (Serviceloven § 62, stk. 5)

Hvis et barn eller en ung har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år og har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det er bedst for barnet at forblive på anbringelsesstedet, kan Børn og Ungeudvalget eller Ankestyrelsen træffe afgørelse om en videreførelse af anbringelsen uden tidsbegrænsning. For en ung, der er fyldt 15 år, kan der kun træffes afgørelse om videreførelse af en anbringelse, hvis barnet eller den unge selv samtykker til det.

Anbringelsessteder

Kommunen skal anbringe barnet på det sted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov og som har mulighed for at tilbyde stabile og nære voksenrelationer.

Kommunen skal derfor i hvert enkelt tilfælde overveje om en anbringelse i en plejefamilie vil være det mest hensigtsmæssige.

Anbringelsessteder for børn og unge kan være:

- **Plejefamilier.**
Plejefamilier aflønnes med "vederlag". Et vederlag svarer til ca. 3000 kr. Det antal vederlag som plejefamilien får fastsættes ud fra barnets problemstillinger og støttebehov.
- **Kommunale plejefamilier.**

Plejek familier, som i kraft af deres kompetencer og kvalifikationer er godkendt til at have børn i pleje, som har tungere problemstillinger end børn i pleje normalvis har.

- **Netværksplejek familier**

Anbringelse hos familiemedlemmer eller andre fra barnets netværk. En netværksplejek familie får ikke løn for at have barnet i pleje, men får dækket sine omkostninger.

En anbringelse hos en forælder uden del i forældremyndigheden er en netværksanbringelse. Forælderen skal i så fald godkendes, som netværksplejekforælder.

- **Anbringelse på eget værelse, kollegieværelse eller kollegielignende opholdssteder.**

Det er vigtigt, at den unge har en vis alder og modenhed, således at det er muligt for den unge at kunne klare dagligdagen på egen hånd.

- **Opholdssteder for børn og unge**

- **Døgninstitutioner**

- **Kost og efterskoler**

Kun unge i en frivillig anbringelse, kan anbringes på en kost eller en efterskole, hvis skolen er godkendt til det.

Forældremyndighedsindehaveren og den unge over 12 år kan klage over kommunens valg af anbringelsessted. Der klages direkte til kommunen, som skal genoverveje sin afgørelse. Hvis kommunen fastholder anbringelsesstedet, så skal kommunen videresende klagen til behandling i Ankestyrelsen. (Se børns klageret side 26)

Anbringelsesstederne har en høringsret (Serviceloven § 69, stk. 5)

Kommunen skal indhente udtalelse fra anbringelsesstedet i tilfælde af:

- Ændringer i samværsaftaler
- Hjemgivelse
- Ændret anbringelsessted

Privat plejek familie

Et ophold i en privat plejek familie er ikke en hjælpeforanstaltning efter serviceloven. Det er en privat aftale imellem forældremyndighedsindehaveren og den private familiepleje. Der er derfor ikke tale om en anbringelse, som kommunen har været med til at træffe afgørelse om. Men hvis et barn eller ung under 14 år skal opholde sig i familien mere end 3 måneder, så skal kommunen godkende familien, som en privat plejek familie.

Da der er tale om en privat aftale, så kan forældrene selv hjemtage barnet eller flytte barnet til en anden plejefamilie. Men hvis forældrenes beslutning om at hjemtage eller flytte barnet kan antages at være til skade for barnet, så kan Børn og ungeudvalget træffe afgørelse om, at barnet eller den unge skal forblive i den nuværende plejefamilie. (Serviceloven § 78, stk. 4). Børn og ungeudvalgets formand kan også træffe denne afgørelse akut.

Plejeforældre i en privat plejefamilie har ret til advokatbistand og har fortrædret i Børn og ungeudvalget i en sag om flytning og hjemtagelser af et plejebarn i privat pleje (Serviceloven § 72, stk. 2).

Anonymisering af anbringelsesstedet.

Børn og ungeudvalget kan træffe afgørelse om at barnet eller den unges anbringelsessted skal være anonymt for forældrene, hvis det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling. (Serviceloven § 71, stk. 3). Formanden for Børn og ungeudvalget kan også træffe denne afgørelse akut.

Både den unge over 12 år og forældremyndighedsindehaveren kan anke Børn og ungeudvalgets beslutning til Ankestyrelsen.

Ændring af anbringelsessted.

Hvis kommunen ønsker at flytte barnet eller den unge fra et anbringelsessted til et andet, så skal der forinden **foretages en samtale med barnet eller den unge**, som skal have mulighed for at give sine holdninger og ønsker til kende.

En ændring af et anbringelsessted kræver **samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år** – både ved frivillige anbringelser og anbringelser med tvang (Serviceloven § 69, stk. 2) Hvis forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år ikke giver sit samtykke til ændringen af anbringelsesstedet, forudsætter det som hovedregel, at Børn og ungeudvalget (igen) skal tage stilling til, om der er grundlag for at barnet eller den unge skal være tvangsanbragt.

Hvis barnet ikke er tvangsanbragt, men frivillig anbragt (med samtykke), så kan kommunen kun flytte barnet, hvis børn og unge-udvalget træffer afgørelse om, at der er grundlag for at barnet skal være tvangsanbragt.

Børn og unge-udvalget tager ikke stilling til selve ændringen af anbringelsesstedet (flytningen fra et specifikt anbringelsessted til et andet) eller til kommunens valg af nyt anbringelsessted, men kun til om der er grundlag for at barnet skal være anbragt.

Den unge over 12 år har ret til advokatbistand i en sag om ændring af anbringelsessted i børn og ungevalget.

Det er kommunens afgørelse, hvor barnet eller den unge skal være anbragt henne – f.eks. på hvilket anbringelsessted. Forældremyndighedsindehaveren og **den unge over 12 år kan klage over kommunens afgørelse om at ændre anbringelsesstedet til Ankestyrelsen.**

Kommunen må ikke flytte barnet eller den unge før der er truffet en fornyet afgørelse om anbringelse af Børn og ungeudvalget om anbringelsesgrundlaget – med mindre barnet er i fare. (Børn og ungeudvalgsformanden kan også træffe beslutningen akut).

I det tilfælde at forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år samtykker til at anbringelsesgrundlaget ikke skal efterprøves, så behøver sagen ikke komme i Børn og ungeudvalget. Forældremyndighedsindehaveren og den unge over 12 år kan stadig klage over kommunens afgørelse omkring ændring af anbringelsesstedet til Ankestyrelsen.

Ophør af anbringelse og hjemgivelse.

En anbringelse uden for hjemmet skal ophøre, når formålet med anbringelsen er opnået eller hvis det ikke længere er formålstjenlig at barnet er anbragt - eller den unge er blevet 18 år. (Der er mulighed for at forlænge anbringelsen ud over det 18. År. Se afsnit om efterværn på side 31).

Det er kommunen, som træffer afgørelse om hjemgivelse af barnet eller den unge. Kommunen skal samtidig fastsætte en hjemgivelsesperiode, hvor barnets hjemkomst forberedes. Denne periode må max. vare 6 måneder.

Kommunen skal altid tilbyde barnet en samtale før der træffes afgørelse om hjemgivelse, hvor barnet kan give udtryk for sin holdning til hjemgivelsen.

Forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år kan på ethvert tidspunkt trække sit samtykke til den frivillige anbringelse tilbage. Det kan føre til at kommunen vurderer, at barnet eller den unge skal hjemgives eller at sagen skal foreligges Børn og ungeudvalget, så barnet eller den unge i stedet kan blive tvangsanbragt.

Forældremyndighedsindehaveren og den unge over 12 år kan klage til Ankestyrelsen over kommunens beslutning om hjemgivelse og over hjemgivelsesperioden.

Kommunen må ikke hjemgive barnet eller den unge før der er truffet afgørelse i Ankestyrelsen.

Når barnet eller den unge er utilfreds med reglerne på anbringelsesstedet

Anbringelsesstedet skal sørge for omsorg og opdragelse af barnet. Der vil typisk være nogle husregler på stedet, som barnet eller den unge skal følge. På samme måde som hjemmeboende børn, så kan også anbragte børn være uenig i den måde, som opdragelsen foregår på. Det kan f.eks. være brug af mobiltelefon, hjemkomsttider, hvem man må omgåes med, osv. Hvis barnet eller den unge er utilfreds med de rammer, som anbringelsesstedet sætter for barnet, må han/hun enten tage det op med anbringelsesstedet (evt. en leder) eller tale med sin sagsbehandler om det. Det er ikke noget, som barnet kan klage over, hvis det ikke falder ind under de tilfælde på side 26, hvor barnet har en klageret.

Andre tvangsforanstaltninger

Kommunikationskontrol

(Serviceloven § 71, stk. 6, § 123, stk. 2 og bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet § 18)

Børn og unge-udvalget kan, såfremt det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, træffe afgørelse om, at kontrollere barnet eller den unges telefonsamtaler, brevudveksling eller anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen. Dette er en magtanvendelse overfor barnet eller den unge og er en alvorlig afgørelse, som kun træffes yderst sjældent. En sådan afgørelse vil altid være tidsbegrænset.

Konkret betyder det, at den kommunikation som barnet har, kontrolleres af en voksen på stedet, således at barnets telefonsamtaler overhøres og ind- og udegående breve læses.

Barnet skal samtykke til åbning breve, ligesom barnet eller den unge skal samtykke til kontrol af telefonsamtaler (have dem på medhør). Såfremt barnet eller den unge ikke ønsker dette, vil brevet blive returneret/destrueret og samtalen afbrudt.

Breve til og fra offentlige myndigheder og til og fra en eventuel advokat må ikke kontrolleres.

Afgørelse om kommunikationskontrol kan sammenlignes med en afgørelse om overvåget samvær, således at man erkender vigtigheden af, at der bevares kontakt, men har behov for kendskab til, hvordan denne forløber.

Gennemførelse af lægelig undersøgelse eller behandling

(Serviceloven § 63)

Hvis forældrene undlader at lade barnet eller en ung undersøge eller behandle for en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter barnet eller den unge for betydelig og varigt nedsat funktionsevne, kan Børn og ungeudvalget træffe afgørelse om at gennemføre lægelig undersøgelse eller en behandling. Formanden for Børn og ungeudvalget kan også træffe denne beslutning akut.

Den unge over 12 år har ret til advokatbistand, aktindsigt og kan klage til Ankestyrelsen.

Tilbud til unge over 18 år

Nogle unge vil have brug for at støtten efter Serviceloven fortsætter efter det 18 år. Kommunen kan derfor træffe afgørelse om efterværn – dvs. forlænge en allerede iværksat foranstaltning eller træffe afgørelse om en anden type af foranstaltning for den unge, som kan være medvirkende til at forberede den unge på overgangen til voksenlivet på en god måde. Foranstaltningen kan vare frem til den unge fylder 23 år (Serviceloven § 76)

Den unge får blandt andet mulighed for at få eller bibeholde en fast kontaktperson, at forblive på sit anbringelsessted, at der etableres en udslusningsordning på den unges nuværende anbringelsessted eller andet, der kan have til formål at bidrage til en god overgang for den unge til en selvstændig tilværelse.

Kommunen skal 6 måneder før en anbragt ung fylder 18 år træffe afgørelse om den unge har behov for efterværn. (Serviceloven § 68, stk. 12). Efterværn er alene et tilbud fra kommunen til den unge, som den unge har ret til at sige nej til. Den unge har også ret til at fortryde et tidligere nej til efterværn. Ligeledes kan der også etableres efterværn frem til den unge fylder 23 år, hvis den unges situation senere hen ændre sig, således at der opstår et behov for efterværn. (Serviceloven § 76, stk. 4)

Hvis det er muligt, skal tidligere anbragte børn også have mulighed for at komme tilbage til deres anbringelsessted på kortvarige besøg, f.eks. i forbindelse med ferie og højtider m.m.

Den unge har mulighed for at klage over afgørelsen, hvis kommunen ikke vil yde efterværn.

Kommunen skal altid tilbyde unge, som har været tvangsanbragt frem til det 18. år - og som ikke længere skal bo på et anbringelsessted – en fast kontaktperson frem til den unge fylder 23 år.

